

ФАКТОРИ ФОРМУВАННЯ ПОКАЗНИКІВ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ВІД ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тютюнник Ю.М., к.е.н., доцент,
Мошак В.О., здобувач вищої освіти ступеня магістр
спеціальності «Облік і оподаткування»,
Полтавська державна аграрна академія

Відповідно до НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [1] форма № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» дає змогу визначити два види фінансових результатів від операційної діяльності підприємства (табл. 1).

Таблиця 1

Види фінансових результатів від операційної діяльності підприємства

Вид фінансових результатів від операційної діяльності	Порядок розрахунку за даними форми № 2 (рядки)
Валовий: прибуток (збиток)	$2090 (2095) = 2000 + 2010^1 - 2050 - 2070^1$
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток (збиток)	$2190 (2195) = 2090 (2095) + (-) 2105^1 + (-) + (-) 2110^1 + 2120 - 2130 - 2150 - 2180$

1. Додаткові статті (додаток 3 до НП(С)БО 1).

Валовий прибуток (збиток) характеризує основну операційну діяльність і розраховується як різниця між чистим доходом від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) і собівартістю реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) з урахуванням сум, які наведені у додаткових статтях.

Прибуток (збиток) від операційної діяльності визначається як алгебраїчна сума валового прибутку (збитку), іншого операційного доходу, адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних витрат з урахуванням сум, які наведені у додаткових статтях.

Факторний аналіз показників фінансових результатів проводиться з використанням адитивних моделей.

Особливу увагу в процесі факторного аналізу фінансових результатів

необхідно звернути на найбільш суттєву складову їх формування – валовий прибуток (збиток), або прибуток (збиток) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), – результат основної операційної діяльності (рис. 1).

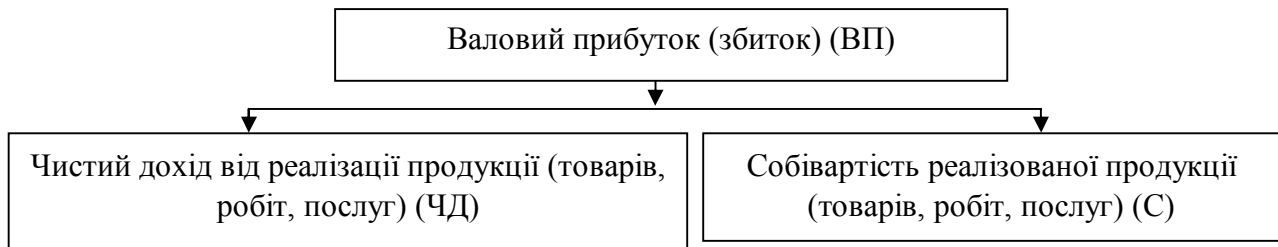

Рис. 1. Схема факторного аналізу валового прибутку (збитку)

Отже, адитивна модель факторного аналізу валового прибутку (збитку):

$$ВП = ЧД - С. \quad (1)$$

Факторами збільшення валового прибутку (зменшення валового збитку)

є:

- зростання чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) (прямий вплив);
- зменшення собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) (зворотний вплив).

Абсолютна зміна факторних показників ($\Delta ЧД$, $\Delta С$) одночасно є результатом їх впливу на зміну результативного показника ($\Delta ВП_{ЧД}$, $\Delta ВП_{С}$) з урахуванням характеру впливу відповідного фактора. Наприклад, якщо собівартість реалізованої продукції збільшилася ($\Delta С$ зі знаком «+»), то валовий прибуток зменшився ($\Delta ВП_{С}$ зі знаком «-»).

Фінансовий результат від операційної діяльності складається з фінансового результату від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) і фінансового результату від іншої операційної діяльності.

Розглянемо варіант факторного аналізу фінансового результату (прибутку, збитку) від операційної діяльності з факторами першого рівня впливу (рис. 2).

Рис. 2. Схема факторного аналізу фінансового результату від операційної діяльності

Отже, адитивна модель факторного аналізу фінансового результату (прибутку, збитку) від операційної діяльності:

$$\text{ФРОД} = \text{ВП} + \text{ІОД} - \text{АВ} - \text{ВЗ} - \text{ІОВ}. \quad (2)$$

Факторами збільшення прибутку (зменшення збитку) від операційної діяльності є:

- зростання валового прибутку (зменшення валового збитку), збільшення інших операційних доходів (прямий вплив);
- зменшення адміністративних витрат, витрат на збут, інших операційних витрат (зворотний вплив).

Абсолютна зміна факторних показників ($\Delta\text{ВП}$, $\Delta\text{ІОД}$, $\Delta\text{АВ}$, $\Delta\text{ВЗ}$, $\Delta\text{ІОВ}$) одночасно є результатом їх впливу на зміну результативного показника ($\Delta\text{ФРОД}_{\text{ВП}}$, $\Delta\text{ФРОД}_{\text{ІОД}}$, $\Delta\text{ФРОД}_{\text{АВ}}$, $\Delta\text{ФРОД}_{\text{ВЗ}}$, $\Delta\text{ФРОД}_{\text{ІОВ}}$) з урахуванням характеру впливу відповідного фактора. Наприклад, якщо адміністративні витрати збільшилися ($\Delta\text{АВ}$ зі знаком «+»), то фінансовий результат від операційної діяльності зменшився ($\Delta\text{ФРОД}_{\text{АВ}}$ зі знаком «-»).

Список використаних джерел

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» / Затверджено наказом Міністерства фінансів України № 73 від 07.02.2013 р., із змінами [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua>.